

DERS ÖZETİ • MADDE VE ENDÜSTRİ

Türkiye'de Kimya Endüstrisi

Türkiye'de kimya endüstrisi, ham maddeleri kimyasal işlemlerle ürüne dönüştüren sektörleri ve bu sektörlerde çalışılan meslekleri kapsar.

1 Kimya Endüstrisi Nedir?

- Ham maddeyi kimyasal işlemle ürüne dönüştürür.
- Petrol, doğal gaz ve mineraller ham madde kaynağıdır.
- Günlük ürünlerin çoğu bu sektörden gelir.

2 Başlıca Alt Sektörler

- Petrokimya: plastik ve sentetik lif üretir.
- İlaç sanayii: ilaç ve ilaç etken maddesi üretir.
- Boya ve plastik sanayii: yüzey ve ambalaj ürünleri üretir.
- Gübre sanayii: tarımda kullanılan gübreleri üretir.

3 Gelişim, İthalat ve İhracat

- Sektör Cumhuriyet'in ilanından sonra hız kazandı.
- İthalat dışarıdan almak, ihracat dışarıya satmaktır.
- Ham maddenin önemli bölümü ithal edilir (petrol, kauçuk).
- Plastik eşya ve sabun ihraç edilen ürünlere örnektir.

4 Meslek Dalları

- Kimya mühendisi: üretim sürecini fabrikada tasarlar.
- Kimyager: laboratuvarında madde yapısını araştırır.
- Kimya teknikeri: ölçüm ve kontrol işlerinde çalışır.
- Gelecek: geri dönüşüm, yeşil kimya ve bor alanları.

5 Sık Karıştırılanlar

- Kimya endüstrisi sadece ilaç üretmez.
- Kimyager ve kimya mühendisi aynı meslek değildir.
- Petrokimya yalnız yakıt değil, plastik ham maddesi de verir.

Sektör ve Meslek Eşleştirme

Sektör	Ürettiği Ürünler	Meslek Örneği
Petrokimya	Plastik ham maddesi, sentetik lif	Kimya mühendisi
İlaç Sanayii	İlaç, ilaç etken maddesi	Kimyager
Boya Sanayii	Yüzey kaplama boya	Kimya teknikeri
Gübre Sanayii	Tarımda kullanılan gübreler	Kimya mühendisi

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Türkiye'de Kimya Endüstrisi: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1

Ham petrolü işleyip plastik hammaddesi üreten fabrika hangi sektördedir?

- 1 Ham madde: petrol.
- 2 Ürün: plastik hammaddesi.
- 3 Petrolde plastik üreten sektör petrokimya'dır.

Cevap: Petrokimya sektörü

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2

Laboratuvarda madde yapısını araştıran kişi hangi mesleğe sahiptir?

- 1 Görev: laboratuvar araştırması.
- 2 Bu görev kimyagerin iş tanımıdır.
- 3 Kimya mühendisi üretimi fabrikada uygular.

Cevap: Kimyager

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3

Bir firma yurt dışından ham petrol alıyor, plastik eşya satıyor. Hangisi ithalat?

- 1 Dışarıdan satın almak ithalattır.
- 2 Dışarıya satmak ihracattır.
- 3 Ham petrol alınıyor, plastik eşya satılıyor.

Cevap: Ham petrol almak ithalat, plastik eşya satmak ihracattır.

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4

Fabrika ölçeğinde üretim sürecini tasarlayan kişi hangi mesleğe sahiptir?

- 1 Görev: süreç tasarımı ve uygulama.
- 2 Bu görev kimya mühendisinin iş tanımıdır.
- 3 Kimyager laboratuvar araştırması yapar.

Cevap: Kimya mühendisi

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5

Yüzey kaplama ürünü üreten fabrika hangi sektördedir?

- 1 Ürün: yüzey kaplama boyası.
- 2 Bu ürünü üreten sektör boya sanayiidir.
- 3 Ham maddesinin bir bölümü petrokimyadan gelir.

Cevap: Boya sanayii

MİNİ TEST

Türkiye'de Kimya Endüstrisi: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Petrol ve doğal gazdan plastik hammaddesi üreten sektör hangisidir?

- A) İlaç sanayii B) Petrokimya
C) Gübre sanayii D) Boya sanayii

2. Laboratuvarla madde yapısını inceleyen meslek hangisidir?

- A) Kimya mühendisi B) Kimyager
C) Biyolog D) Fizikçi

3. Aşağıdakilerden hangisi kimya endüstrisinin ürünü değildir?

- A) Plastik şişe B) Gübre
C) İlaç D) Ahşap masa

4. Üretim sürecini fabrikada tasarlayan meslek hangisidir?

- A) Kimya mühendisi B) Kimyager
C) Fizikçi D) Biyolog

5. Tarımda toprağa besin kazandıran ürünler hangi sektörün ürünüdür?

- A) Petrokimya B) İlaç sanayii
C) Gübre sanayii D) Boya sanayii

6. Petrokimya sektörünün temel ham maddesi nedir?

- A) Odun B) Su
C) Petrol ve doğal gaz D) Kum

7. Kimya mühendisi ile kimyager arasındaki temel fark nedir?

- A) İkisi aynı işi yapar
B) İkisi de yalnız fabrikada çalışır
C) Mühendis araştırır, kimyager tasarlar
D) Mühendis tasarlar, kimyager araştırır

8. Yüzey kaplama ürünleri hangi sektörden gelir?

- A) Boya sanayii B) İlaç sanayii
C) Gübre sanayii D) Petrokimya

9. Türkiye'nin başka ülkeden ham petrol satın alması neye örnektir?

- A) İthalat B) İhracat
C) Geri dönüşüm D) Yeşil kimya

10. İlaç sanayii hangi ürünleri üretir?

- A) Plastik ambalaj B) Yüzey boyası
C) İlaç ve ilaç etken maddesi D) Tarım gübresi

Cevap anahtarı

1. B · Petrokimya, petrol ve doğal gazı işler.
3. D · Ahşap masa doğrudan işlenmiş odundan yapılır.
5. C · Gübre sanayii tarımda kullanılan gübreleri üretir.
7. D · Mühendis üretimi tasarlar, kimyager laboratuvarla araştırır.
9. A · Dışarıdan ürün satın almak ithalattır.

2. B · Kimyager laboratuvar araştırması yapar.
4. A · Kimya mühendisi üretim sürecini tasarlar.
6. C · Petrokimya petrol ve doğal gazı işler.
8. A · Boya sanayii yüzey kaplama ürünleri üretir.
10. C · İlaç sanayii ilaç ve ilaç etken maddesi üretir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/8-sinif-fen-bilimleri-turkiyede-kimya-endustrisi-konu-anlatimi